

Inklusion i Dagtilbud

Hedensted Kommune

Denne pjece er en introduktion til, hvordan vi i Dagtilbud i Hedensted Kommune arbejder inkluderende.

I Pjecen har vi fokus på 5 vigtige temaer. Hvert tema er beskrevet overordnet på de følgende sider, og der er på den måde lagt en ramme for arbejdet med inklusion i vores dagtilbud.

I det udarbejdede idekatalog findes inspiration til det videre arbejde, med konkrete ideer, metoder, artikler, cases og meget mere.

Side 3 Vores vision og definition ift. inklusion.

Derefter beskrives de 5 temaer:

Side 4: Den inkluderende leder.

Side 5: Inklusion i hverdagen.

Side 6: Organisering (børn med særlige behov ift. inklusion).

Side 7: Forældresamarbejde.

Side 8: Lokalsamfundet.

Side 9: Brug af Idekataloget

Vision:

Alle børn er lige forskellige. Dagtilbud håndterer alle børn - også børn i udsatte positioner - inden for rammerne af tilbuddet.

Dette skal foregå i udviklende og forpligtende fællesskaber, og de ansatte skal være i stand til at skabe pædagogiske rammer med mulighed for differentierede fællesskaber, der inkluderer alle dagtilbuddets børn.

Det er muligt for ansatte og forældre i dagtilbud på en effektiv og enkel måde, at få sparring og hjælp til at udvikle det pædagogiske miljø i en inkluderende retning til gavn for børnene. Dette med udgangspunkt i "Videns og kompetencecenter for inkluderende pædagogik i Dagtilbud."

Vores definition af Inklusionsbegrebet:

At være inkluderet handler om at høre til og være en del af et udviklende, forpligtende og fleksibelt fællesskab med andre børn og voksne.

Dagplejen og daginstitutionerne skal skabe trivsel, udviklingsmuligheder og læringsmiljøer for alle børn.

Det enkelte barn skal føle sig anerkendt, bidragende, nødvendig og værdifuld.

Børn har forskellige forudsætninger, behov og kompetencer. Derfor skal de ansatte i dagtilbuddet skabe mulighed for differentierede fællesskaber.

Det faglige fokus er på det relationelle, således at det faglige perspektiv koncentrerer sig om fællesskaber, og det enkelte individs kompetencer til at indgå i - og lade andre være en del af et socialt fællesskab.

Inklusion handler om, at det enkelte barn støttes i at kunne indgå i sociale fællesskaber, så social marginalisering undgås.

Den inkluderende leders rolle og ansvar.

Lederen igangsætter inklusionsprocessen i dagtilbuddet, så der skabes en inkluderende kultur og et inkluderende miljø.

Derfor:

- Indgår inklusion i beskrivelserne af proces og mål, og der evalueres løbende på både proces og resultater.

Lederen er ansvarlig for, at der samarbejdes med relevante faggrupper og institutioner om den inkluderende praksis.

Derfor:

- Arbejdes der målrettet med børns overgange mellem hjem, dagtilbud og skole/SFO, så der er en rød tråd i den inkluderende praksis for alle børn.

Lederens sikrer videndeling – også om inklusion - i egen organisation.

Derfor:

- Synliggøres de pædagogiske ressourcer og kompetencer der er i personalegruppen, så de kan benyttes bedst muligt til gavn for børnene.
- Inddrages forældregruppen som en ressource i inklusionsarbejdet.

Lederen har en overordnet viden om inklusion.

Derfor:

- Ved lederen at personalet skal være veluddannet og kvalificeret til at arbejde inkluderende - dette ud fra deres fælles faglig viden.
- Er lederen en del af et reflekterende ledernetværk, hvor også inklusionsperspektivet drøftes og udvikles.

Inklusion i hverdagen.

Hverdagen for børnegruppen skal tilrettelægges, så der skabes værdifulde fællesskaber og at disse understøttes.

Dette sikres ved:

- Fleksible gruppestrukturer, så det bliver muligt for alle børn at finde et socialt tilhørssted.
- At medarbejderne understøtter fællesskaber hvor børnene kan øve sig i at opbygge sociale relationer og samtidig have øje for at udvikle kompetencer ud fra børnenes særlige behov.
- At børnene understøttes i spontant opståede fællesskaber.
- Medarbejdere der vejleder børnene i at danne og deltage i fællesskaber, og som er bevidste om at børns deltagelse i leg med andre børn har en særlig betydning.
- At der skabes et fælles sprog i medarbejdergruppen som understøtter pædagogikken og den inkluderende praksis i dagtilbuddet.
- Iagttagelser af børn, så der tages udgangspunkt i de allerede eksisterende fællesskaber og der derved forebygges ekskluderende adfærd.

I forhold til den inkluderende praksis er det væsentligt at medarbejderen kan omsætte de fastsatte mål og pædagogiske teorier.

Dette sikres ved:

- At medarbejderne har været med til at formulere de overordnede mål, og derved har ejerskab til intentionen i dem.
 - At medarbejderne siger ja til at lære nyt og tage imod de tilbud om efter- og videreuddannelse der udbydes.
-

Organisering (børn med særlige behov ift. inklusion).

Alle børn har ret til at være en del af et fællesskab. Vi ser på det enkelte barns ressourcer, og fokuserer på hvorledes omgivelserne og pædagogikken i dagligdagen udformes og tilrettelægges, så det enkelte barn kan trives og udvikle sig som en del af et fællesskab.

Det betyder, at vi som en del af tilbuddene i Dagtilbud i Hedensted også har mulighed for at tilbyde børnene et mere specialiseret tilbud, hvis det er den løsning der opfylder målet om inklusion.

Derfor har vi:

- En brugervenlig og fleksibel organisering af de personer som har særlig viden og kompetencer vedrørende børn med særlige behov ift. inklusion - Team for Inkluderende Pædagogik (TIP).
Pædagogerne i TIP er organiseret under egen ledelse, og de tilknyttede institutionerne i mindre teams. På den måde bliver ressourcerne tilgængelige i hverdagen, og gensidig læring og fælles indsats vil kendetegne det faglige miljø. Muligheden for at få hjælp når behovet opstår af kendte, nærværende personer, betyder god udnyttelse af alle ressourcer til gavn for børn, forældre og medarbejdere. I Dagplejens to områder særligt uddannede pædagoger, som på samme måde bruges til sparring og vejledning af dagplejerne.
 - En visitationsprocedure der matcher den fleksible og brugervenlige organisering, hvor pædagoger og andre faggrupper bruger et let tilgængeligt digitalt redskab (Kompetencehjulet) der følger barnets udvikling fra fødsel til overgangen til skole/SFO.
 - Et Videns – og Kompetencecenter hvor pædagoger med en særlig uddannelse, viden og erfaring med børn i udsatte positioner er tilknyttet. Her samarbejdes bredt med PPR, Skole/SFO, Familie – og Handicapafdelingen samt Sundhedsplejen.
-

Forældresamarbejde

En inkluderende dagtilbudskultur er blandt andet kendetegnet ved en åben og ærlig dialog. Inklusion er en fælles opgave for forældre og dagtilbud, hvor dialog og fælles viden om inklusion er grundlaget for samarbejdet.

Derfor:

- Er det af stor betydning, at der skabes gode og trygge overgange mellem hjem, dagpleje/ vuggestue, dagtilbud, skole/ SFO.
- Skal der fokus på fællesskaber på alle niveauer i vores dagtilbud. Forældre har en vigtig rolle i forhold til dette fokusområde, hvor en inkluderende tilgang – ønsket om rummelighed - skal kendetegne samarbejdet.
- Forældrenes forskellige ressourcer skal inddrages. Alle kan bidrage med noget, enten praktisk eller med viden og gode ideer. Inddragelse udbygger forældrenes kendskab til institutionens praksis. Og fremmer dermed fællesskabet, samarbejdet og det fælles ansvar for den inkluderende tilgang.
- Skal alle børn anerkendes og respekteres som den de er. Bestyrelsen skal afklare, hvad det betyder at være et inkluderende dagtilbud og det er bestyrelsens opgave, at opstille principper for arbejdet med inklusion i det enkelte dagtilbud. Det er vigtigt at alle – både forældre og medarbejdere – bliver inddraget i processen, får ejerskab og medvirker til at arbejdet med inklusion bliver en naturlig del af hverdagen.

Lokalsamfund

En inkluderende dagtilbudskultur er blandt andet kendetegnet ved en åben og ærlig dialog i og med lokalsamfundet. Inklusion er en fælles opgave, og derfor skal der bygges bro mellem lokalsamfund og dagtilbud.

Derfor:

- Skal dagtilbuddet være synligt, - forældrebestyrelsen kan brande dagtilbuddet i lokalområdet.
- Har vi brug for hinanden, og de fælles interesser skal sættes på dagsordenen, så det bliver muligt at skabe et frugtbart samarbejde.
- Skal der tænkes samarbejde på tværs af, dagtilbud, forældrebestyrelse, plejehjem, grundejerforening, forretninger, idrætsforening mm. i lokalsamfundet, ud fra hvad der giver mening i det enkelte lokalområde.
- Skal mulighederne for at lave tværgående arrangementer, låne hinandens lokaler mm. i lokalområderne udvikles.

Brug af IDEKATALOGET.

Det udarbejdede idekatalog er opdelt i 5 overskrifter ligesom i denne pjece.

1. Den inkluderende leder
2. Inklusion i hverdagen
3. Organisering (børn med særlige behov ift. inklusion)
4. Forældresamarbejde
5. Lokalsamfundet

Hver overskrift uddybes med følgende afsnit:

- a) En god historie – case – et godt eksempel
- b) Artikel eller uddrag fra litteratur
- c) En konkret ide
- d) En metode eller et godt redskab
- e) En litteraturliste

Ideen er, at hver enkelt dagtilbud lægger denne ramme ind på egen børnehaveintra, og hele tiden udbygger den med egne ideer og erfaringer.

Ideer kan hentes fra idekataloget.

Der opfordres til, at alle deler de gode ideer og erfaringer med hinanden. Både gennem konkret samarbejde i hverdagen, i forskellige eksisterende netværk, i bestyrelsessammenhæng og via nettet.

Dagtilbud vil løbende sørge for, at de gode ideer, historier, erfaringer m.m. bliver en del af idekataloget.

- inklusion i dagtilbud
